

Förskolan Leklundens Trygghetsplan

Läsår: 2016/2017

Förskolan Leklundens plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskoleverksamhet - två storbarnsavdelningar och tre småbarnsavdelningar

Läsår: 2016/2017

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet - två storbarnsavdelningar och tre småbarnsavdelningar

Ansvariga för planen

Maude Juhlin, pedagoger på förskolan Leklunden och förskolechef Inger Sjöbäck.

Vår vision

Vår förskola ska vara trygg för våra barn och deras vårdnadshavare. Fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Vår förskola ska genomsyras av respekt för människors olikheter.

Planen gäller från

2016-11-01

Planen gäller till

2017-11-01

Läsår

2016/2017

Barnens delaktighet

Vi arbetar för att barnen ska vara trygga med varandra och oss pedagoger.

Barnens känslor inför orättvis behandling skall tas på allvar och mötas med respekt. Med hjälp av pedagog samtalar de berörda barnen gemensamt för att komma till en accepterad lösning. Barnen uppmuntras att påtala diskriminering och kränkande behandling och delta i åtgärderna med stöd av pedagog.

Barnen uppmuntras att hjälpa varandra och att alla ska känna sig betydelsefulla.

Pedagogerna ska ta tillvara på barnens kreativitet, initiativ och även uppmuntra nya idéer.

Vi är noga med att visa barnen att deras känslor och åsikter är viktiga.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Informera vårdnadshavare om att denna plan finns.

Rektor påvisar Trygghetsplanen på ett föräldramöte under året.

Uppmuntrar till synpunkter vid föräldramöten/utvecklingssamtal.

Personalens delaktighet

Genom att vara närvarande i det barnen gör skapar vi trygghet och genom att bygga vidare på barnens görande vill vi skapa meningsfullhet.

Alla pedagoger är delaktiga i arbetet att upprätta vår Trygghetsplan.

Ny personal informeras om Trygghetsplanen.

Personalen skall i sitt arbete ge barnen: - Redskap som de kan använda för att lösa konfliktsituationer. - Aktivt stötta och uppmuntra empatiska handlingar. - Förståelse för vad som är en kränkande handling. - Insikt i vikten av att behandla alla på ett respektfullt sätt.

Pedagoger ser till att åtgärder vidtas då diskriminering eller kränkande behandling misstänks, upptäcks eller anmäls.

Förankring av planen

Alla avdelningar på förskolan arbetar med normer och värden kontinuerligt under året och några använder sig av relationsveckor/kompisveckor. Delaktigheten skall anpassas efter barnens ålder. Det kan handla om olika samarbetsövningar eller hur vi behandlar/bemöter andra människor. Olika former av teater kan förekomma.

Vårdnadshavare får information vid inskolning, ev föräldramöte och i samband med utvecklingssamtalen. Information om att planen är klar kommer att läggas ut på Unikum.

Trygghetsplanen finns att tillgå i tamburerna på respektive avdelning. Den finns även att läsa på Örebro kommuns hemsida.

Under hösten 2016 har alla avdelningar fått tillgång till att utvärdera den gamla planen. Arbetet påbörjades sent och därför kommer vi att gå igenom planen efter fastställandet, så att alla känner sig trygga med innehållet i årets plan. Eventuellt kommer justeringar att göras fram till årsskiftet. Förskolan är nu inne på sitt andra år tillsammans.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Föräldrarnas synpunkter på förskolans trygghetsarbete har vi fått genom kommunens och vår egna enkät. Resultatet från dessa enkäter har all personal diskuterat och kommit fram till vissa förbättringsområden. Bland annat kommer vissa frågor där vårdnadshavare var osäkra på hur vi arbetar att synliggöras på Unikum.

Alla avdelningar har genomfört en kartläggning av trygghetsarbetet under hösten, som vi genomför en gång per läsår. Denna kartläggning bör utvärderas minst en gång per läsår. Förskolan arbetar med ett kvalitetssystem som vi kallar för "Från nuläge till nyläge".

Kontinuerliga diskussioner förs utifrån diskrimineringsområdena på avdelningarnas gemensamma reflektionstid. Däremot har vi inte lagt fokus på att diskutera diskrimineringsområdena under våra arbetsplatsträffar och pedagogiska diskussioner, så det är ett förbättringsområde som upprättaren av denna plan har ansvar för att driva igenom. Under vårt första år tillsammans som förskola har våra pedagogiska diskussioner haft fokus på våra styrkor som pedagoger, olika dilemman, hur/vad är ett gott möte och hur är vi mot varandra.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Alla pedagoger har varit delaktiga i kartläggningen av trygghetsarbetet under hösten 2016.

Alla pedagoger har haft möjlighet att utvärdera årets plan genom att tycka, ändra och lägga till saker.

Arbetet kom igång sent och därför har vi som ambition att tillsammans på en arbetsplatsträff gå igenom planen tillsammans, så alla känner trygghet i vad som står och vad det innebär.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vi behöver bli bättre på att föra diskussioner och lyfta planen under läsåret så vi kommer framåt i vårt utvecklingsarbete.

Under året har vi pratat om att köpa in ett "bibliotek" till förskolan. Vi har utsett en ansvarig för detta, men vi ska alla hjälpas åt att hitta material. Vi kommer bl.a. att använda oss av förlaget LikaOlika's sortiment.

Under hösten har vi haft en arbetsplatsträff där vi har diskuterat normkritiskt förhållningssätt. Studiedagen i oktober belyste även detta ämne. Förskolans ambition är att belysa och diskutera frågor kring detta under läsår 2016/2017. Bland annat vad är normalt, vem bestämmer vad som är normalt, vad signalerar vi i vår verksamhet? Det kan vara på våra väggar, böcker, musik, sånger mm. Alla barn ska ha samma möjlighet att prova "allt". Viktigt att inte vara "överpositiva" då barnen bryter normerna, eftersom vi även då belyser och lyfter fram just normen.

På vår förskola finns inte så många olika kulturer representerade. Vi ska köpa in en "kulturellalmanacka". På så vis kan vi påvisa många olika seder och traditioner och visa på att jag kan tro på olika saker och allt är rätt.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-10-31

Namn

Likabehandling oavsett sexuell läggning.

Områden som berörs av åtgärden

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Alla ska ha ett lika värde oavsett sexuell läggning.

Barnen ska ges möjlighet att diskutera och ställa frågor och få en objektiv förklaring kring tankar om olika sexuella läggningar.

Uppföljning sker kontinuerligt på reflektionstid med arbetslaget och på arbetsplatsträffar.

Utvärdering ska ske senast på studiedagen i juni 2016.

Åtgärd

Närvarande pedagoger som finns till hands för att uppmärksamma barnens tankar och funderingar.

Använda bibliotek och titta på litteratur i ämnet. Främst böcker med olika familjekonstellationer.

Använda den normkritiska checklistan.

Dela barnen i mindre grupper.

Motivera åtgärd

Barnen kan ha funderingar kring ord, med sexuell läggning, som används i kränkande syfte som barn kan höra i olika vardagliga miljöer.

Vårt ansvar är att förtydliga det olämpliga i detta.

När vi delar barnen i mindre grupper ger det ett lugn och lättare att göra varje barns röst hörd.

Checklistan ska vi använda för att påminna oss och göra oss medvetna om uttalade normer i vår verksamhet.

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Utvärdering sker löpande under året i samarbete med pedagoger, barn och vårdnadshavare.

En skriftlig utvärdering görs i samband med höstterminens studiedag 2017.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Maude Juhlin och Inger Sjöbäck

Främjande insatser

Namn

Främja likabehandling oavsett kön.

Områden som berörs av insatsen

Kön

Mål och uppföljning

Medvetandegöra för barnen att alla skall bli respekterade för den de är oavsett kön.

Flickor och pojkar ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom verksamheten.

Vår miljö ska vara tillåtande och kunna vidga barnens intresse för olika sorters lek. "Ett barn ÄR inte, utan BLIR i sitt sammanhang".

Förstärka respekten för allas lika värde.

Insats

Lyssna och reflektera över barns och vuxnas språkbruk, och på så sätt försöka motverka stereotypa förhållningssätt och motverka dessa.

Pedagogerna ska tänka på vårt material och vår miljö, så att barnen erbjuds många möjligheter till en varierad lek och litteratur.

Arbetet och diskussioner kring normkritiskt förhållningssätt har nu inletts och det ska vi arbeta med mer under året som kommer.

Kontinuerliga observationer och kartläggningar på avdelningarna.

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Namn

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet.

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Pedagogerna på förskolan ska se till att alla barn har en medvetenhet om att det finns barn med olika religion/kultur och barn som kommer från andra länder i naturliga vardagssituationer.

Alla ska bli respekterade oavsett etnisk tillhörighet.

Insats

Använda oss av litteratur som handlar om barn från andra länder och som har en annan kulturell bakgrund. Prata kring allas rätt till sin tro och åsikt.

Prata och uppmärksamma de svenska traditionerna och fråga berörda familjer (med annan etnisk bakgrund) om de vill delta i dessa.

Uppmärksamma och vara nyfikna på de familjer vi vet har en annan religion/hemspråk/kulturell tradition i hemmet och få in detta på ett naturligt sätt i vår verksamhet. Vi behöver vara lyhörda här - för både vad barnen o vårdnadshavare anser. Vill alla det?

Kulturalmanackan kommer hjälpa oss att visa på olika händelser som sker runt om i världen. Det som är naturligt för en person kan vara främmande för någon annan.

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Namn

Uppmärksamma och förebygga kränkande behandling.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

På Leklunden ska alla respektera varandra.

Vårt mål är att alla barn, vårdnadshavare och pedagoger ska känna sig trygga, lära känna varandra och inte bli utsatta för kränkande behandling av varken barn eller vuxna.

Eventuella händelser diskuteras och följs upp på arbetslagens reflektionstid och även på arbetsplatsträff.

Insats

Pedagoger föregår med gott exempel genom att behandla barn och andra vuxna med respekt. Vi ska vara goda förebilder helt enkelt.

Fortsätta det inledande arbetet och diskutera egna normer och attityder. Vad visar vi på, hur pratar vi, med vilka pratar vi?

Vi ska vara närvarande pedagoger i barnens vardag/lek, så att vi snabbt kan ingripa vid eventuell kränkande behandling samtidigt som vi då får möjlighet att ge barnen redskap till att själva lösa konflikter på ett konstruktivt sätt. Vi ska bekräfta barnens känslor och vägleda.

Beroende på barnens ålder så lyfter vi vad kränkt står för och hur vi är mot varandra eller hur en bra kompis är. Arbetet kan bestå i både relationsveckor och att vi kontinuerligt arbetar med normer och värden i barngrupperna. Uppmuntra barnen att hjälpa varandra.

Lyfta fram det positiva.

Personalen har träffar i "Det goda mötet".

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Namn

Lika värde oavsett sexuell läggning.

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Skapa förutsättningar för att barnen kan utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar om sexuella läggning.

Skapa medvetenhet hos barnen i att kärlek kan se olika ut.

Föra samtal kring hur familjekonstellationer kan se olika ut. Till exempel att förklara i leken att det kan finnas två stycken mammor eller pappor. Här kan vi också ta hjälp av böcker och skapande.

Insats

Använd litteratur i ämnet och där de belyser olika familjekonstellationer.

Vara öppna för diskussioner i ämnet och låta barnen reflektera och fundera.

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Lyhörda, närvarande och uppmärksamma vuxna i det dagliga arbetet.

Lyssna och reflektera på barns och vuxnas språkbruk.

Uppmärksamma vårdnadshavare på vikten av att de berättar för pedagogerna om deras barn berättar om kränkande eller diskriminerande handlingar för dem.

Tänka på material och miljö för att erbjuda barnen en stor variation.

Använda oss av olika observationsmaterial av barngruppen, intervjumaterial, utvecklingssamtal med vårdnadshavare, terminskartläggning av trygghetsarbetet, arbetslagets reflektionstid och vid pedagogiska diskussioner på arbetsplatsträffar.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet och Sexuell läggning

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Berätta för de äldre barnen (3-5 år) om vikten av att berätta om sådant de blir ledsna över eller om de ser att något barn eller vuxen gör något dumt. Med de yngre barnen pratar vi i termer som vad blir du glad/ledsen över och kom och säg till en vuxen om något händer.

Föräldrarna återkopplar till oss om barnen/barnet berättar hemma om någon händelse som gjort dem ledsna/arga.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Alla pedagoger har deltagit i kartläggning av trygghetsarbetet.

Utvecklingssamtal.

Kontinuerliga diskussioner och reflektioner med kollegor.

Resultat och analys

Vi upplever att barnens medvetenhet ökar.

Barnen stöttar och tröstar varandra och hämtar ofta hjälp av pedagoger när något har hänt.

Barnen uppmärksammas mer och är även mer medvetna om sin rätt till olika val.

Genom att vi alltid försöker jobba aktivt med oss själva och vår roll som pedagoger, så ökar barnens inflytande.

När barnen känner delaktighet i sin vardag skapas trygghet och ett lugn.

Förebyggande åtgärder

Namn

Könsmärkta lekar.

Områden som berörs av åtgärden

Kön

Mål och uppföljning

I förskolan ska alla bli respekterade för den de är oavsett kön.

Genom att jobba med barns inflytande/initiativ som en röd tråd i verksamheten stärker vi barns möjlighet att välja sina lekar utifrån barnets intressen. Dessa kan även väcka nyfikenhet hos andra barn. Vi lägger stor vikt vid att lekarna inte ska bli begränsade av traditionella könsmonster. Vi vill ge barnen många valmöjligheter.

Barnens lek och intressen sätter prägel på förskolans fysiska miljö.

Utvärdering sker kontinuerligt genom observationer av barnens lek.

Resultaten från observationer lyfts regelbundet på reflektionstid med arbetslaget.

Åtgärd

Vi formar miljön så att den blir tillåtande och inbjudande till en mångfald av lek och anpassar innemiljön efter barnens intresse. Pedagoger ska uppmuntra barnen att prova olika saker oavsett kön. Möblerande av "hörnor" eller rum i rummen.

Pedagoger agerar aktivt för att vidga barnens lekar.

Förskolan har som mål att under nästa läsår införskaffa fler böcker om genus, normkritiskt, olika kulturer och familjekonstellationer. Målet ska vara att beröra alla diskrimineringsgrunderna. Dessa böcker ska finnas i ett gemensamt "bibliotek" centralt på förskolan.

Pedagoger går aktivt in i situationer där flickor utesluter pojkar från sina aktiviteter med hänvisning att de är pojkar och i situationer där pojkar utesluter flickor.

Dela barnen i mindre grupper och i olika konstellationer.

Motivera åtgärd

Förskolan ska vara tillåtande för olikheter.

Vi jobbar för att inte ha en specifik prägel eller benämning på rummen, som till exempel "dockvrå", utan har en hemvrå som lockar till en mångfald av olika lekar.

Börja att arbeta med oss själva, som pedagoger, i ett mer normkritiskt förhållningssätt.

När vi delar barnen i mindre grupper ger det ett lugn, en chans till fler valmöjligheter och det är lättare att varje barns röst blir hörd.

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Namn

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Områden som berörs av åtgärden

Etnisk tillhörighet och Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Pedagogerna ska se till att barnen på förskolan, i naturliga vardagssituationer, har en medvetenhet om att det finns barn och människor med annan kultur och som kommer från andra länder.

Fråga barn och föräldrar om de vill delta i våra svenska traditioner, som till exempel julvandringen i OP-kyrkan.

Prata om traditioner i vardagen i samband med att vi firar de svenska högtiderna. Genom den kulturella almanackan kan vi, som en naturlig del i vardagen, påvisa att "idag firar människorna i Kina - nyår".

Uppmuntra föräldrarna att prata barnets modersmål.

Uppföljning sker kontinuerligt i samband med reflektionstid med arbetslaget och på arbetsplatsträffar.

Åtgärd

Pedagoger läser litteratur om barn från andra länder som har en annan kulturell bakgrund. I samband med detta aktualiseras olika trosuppfattningar och rätten till sin tro och åsikt.

Ta upp aktuella traditioner på samlingar och prata om olika sätt att uppmärksamma/fira högtider.

Vårdnadshavare, med annan kulturell bakgrund, tillfrågas om de vill hjälpa oss med att till exempel översätta sånger, skriva upp några "känd/kära ord" som barnet känner igen.

Vi bemöter och förklarar när frågor uppstår i vardagen.

På utvecklingssamtal kan vi visa respekt och nyfikenhet mot familjer med annan religion/tradition och be om de vill berätta om vad, hur och när de firar olika högtider mm.

Motivera åtgärd

Barnens frågor och funderingar kring olika sedvänjor kommer naturligt när de möter dom. Då lyfter personalen deras frågor och funderingar.

Vi vill att vårdnadshavare med en annan kulturell bakgrund ska känna att de har en naturlig plats i förskolan.

Alla barn har rätt att tro på sitt sätt och att få svar på sina frågor.

Barnets modersmål är grunden för all vidare språkinläring. Modersmålet har även stor betydelse för identitetsutvecklingen och självförtroendet.

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Namn

Förebygga kränkande behandling.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

I vår förskola ska alla respektera varandra och känna sig trygga.

Pedagoger ska skapa trygga miljöer både ute och inne.

Observationer och eventuella händelser diskuteras på reflektionstid och på arbetsplatsträff. Utvärdering sker kontinuerligt.

Alla avdelningar gör en kartläggning.

Åtgärd

Arbeta med värdegrundsfrågor i alla förskolans vardagliga situationer och även i styrda aktiviteter.

Informera alla vårdnadshavare om vikten av att de snabbt signalerar om de hör/misstänker att det pågår någon form av kränkande behandling.

Uppmuntra barnen att hjälpa och trösta varandra.

Genom att ha närvarande pedagoger som fördelar sig i de olika rummen kan vi snabbt ingripa vid eventuell kränkande behandling. Samtidigt som vi då får möjlighet att ge barnen redskap till att själva lösa konflikter på ett konstruktivt sätt.

Pedagoger bör i större utsträckning tänka på att vara utspridda på gården vid utevistelse.

Vi arbetar i mindre grupper under del av dagen.

Vi försöker skapa rum i rummen för att ge barnen möjligheter till lek och aktiviteter i smågrupper.

Vi pedagoger föregår med gott exempel genom att behandla barn och andra vuxna med respekt.

"Det goda mötet" möten för all personal, och ny personal får utbildning i Vägledande samspel, som all personal arbetar efter.

Vi har beslutat att ha en stående punkt på våra arbetsplatsträffar. Den handlar om att "lyfta otrygga platser".

Motivera åtgärd

Detta arbete gör vi för att alla barn ska känna sig trygga på vår förskola.

Barnen behöver få hjälp med olika redskap för att reda ut konflikter och lära sig att se och hantera kränkande behandling.

Pedagogerna måste hela tiden uppdatera sig/diskutera vägen till ett bra förhållningssätt.

När vi arbetar i mindre grupper kan vi lättare se, höra och lyssna in barnen. Det uppstår mindre konflikter när det är färre barn inne/ute.

I och med att vi kommer att återkommande diskutera "otrygga platser" i vår verksamhet håller vi arbetet levande under året.

Ansvarig

Alla pedagoger.

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Rutiner för akuta situationer

Policy

På vår förskola har vi nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Pedagogerna ska vara närvarande där barnen är. Vi ska dagligen vara lyhörda och uppmärksamma på vad barnen säger och gör.

När barnen berättar om sina känslor inför hur andra barn/vuxna har sagt eller gjort, så lyssnar vi och bemöter varje barn med respekt. I konflikter tar vi oss tid att lyssna på barnen. Alla som är inblandade får uttrycka sig kring varför de blev ledsna/arga/glada. Barnen får hjälpa åt att komma på en lösning.

Vid kränkning mellan barn så är första steget att samtala med barnen. Ökad observation på det aktuella barnet och gruppen för att se hur samspelet i gruppen ser ut.

På pedagogiska diskussioner och reflektionstid med arbetslaget lyfter vi olika situationer från förskolans vardag, för att vidga vår syn och förståelse för ett bra förhållningssätt.

När personal hör eller ser något som inte är lämpligt, så reagerar vi direkt oavsett vilken avdelning barnet går på. Här gäller uttrycket - "alla barn är allas barn".

Ge barnen verktyg/alternativ till hur de ska handla och bemöta andra barn och vuxna på ett positivt sätt. Hur goda relationer kan vårdas.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Alla pedagoger på förskolan.

Förskolechef: Inger Sjöbäck.

Specialpedagog: Marianne Silfversten.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

När personal får kännedom om kränkningar så för vi samtal med berörda parter.

Öka observationen på det aktuella barnet och gruppen för att se samspelet i gruppen.

Vårdnadshavare till de inblandade barnen informeras av pedagog. Återkoppling sker och eventuellt ett uppföljningssamtal.

Avstämning i arbetslaget. Hela arbetslaget diskuterar vilka åtgärder som behöver vidtas i barngruppen.

Information till förskolechef Inger Sjöbäck.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Tar omedelbart upp med berörd personal vad man sett/hört och fråga hur han/hon tänkte just då.

Förskolechef informeras och tar över ärendet.

Rutiner för uppföljning

Pedagoger på avdelningen har uppföljning inom en rimlig tid. Utvärdering av åtgärderna och dokumentationer.

Pedagog som arbetade med händelsen har eventuellt ett uppföljningssamtal med de berörda.

Förskolechef ansvarar för uppföljning när en vuxen är inblandad.

Rutiner för dokumentation

Den personal som har sett situationen skriver en tjänsteanteckning omgående. Namn och datum ska även finnas med på dokumentet.

Alla samtal dokumenteras och skall bevaras i avdelningens sekretesspärm.

Förskolechefen ansvarar för dokumentationen.

Ansvarsförhållande

Förskolechef, personal och i vissa fall specialpedagog.